

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถานภาพผู้ดำเนินการและขนาดชั้นอำเภอ โดยอาศัยแนวทางตามประกาศกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เรื่อง การรับสมัครคัดเลือกบุคคลบรรจุเป็นลูกจ้างชั่วคราว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นบุคลากรที่รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ปลัดอำเภอรับผิดชอบโครงการ จำนวน 57 คน และกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 212 คน รวม 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 30 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินการ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับปลัดอำเภอและผู้นำชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .20-.96 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .93 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประสานงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการและผู้นำชุมชน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมทั้งแนบซองผนึกตราไปรษณียากร โดยเจ้าหน้าที่ส่งถึงผู้วิจัยเพื่อส่งแบบสอบถามคืน เมื่อครบกำหนดแล้วยังได้แบบสอบถามกลับคืนมาไม่ครบ ผู้วิจัยออกติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.63 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) วิเคราะห์ค่าวิกฤต (t -test) ส่วนการวิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหาโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้ค่าสถิติร้อยละ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนิน โครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสัมพันธ์กับชุมชน การปฏิบัติกิจกรรมและการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากีฬาและนันทนาการ ในหมู่บ้านหรือตำบลของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) การให้ความร่วมมือหาสื่อ หรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนากีฬาและนันทนาการ ให้กับคณะกรรมการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในหมู่บ้านหรือตำบล และการทำให้ ผู้นำชุมชนยอมรับและให้ความสนใจด้านการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการในหมู่บ้านหรือตำบล ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การประสานงานของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) กับคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล

1.2 ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ด้านการปฏิบัติกิจกรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย และรายข้อเรียงจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถด้านการประสานงานและช่วยจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาและนันทนาการ ในหมู่บ้านหรือตำบลของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) การเป็นผู้นำในการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) และความสามารถของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) ช่วยส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการเล่นกีฬานักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนในหมู่บ้านหรือตำบล และอันดับสุดท้าย คือ เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) สามารถเป็นผู้นำให้นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน หันมาสนใจการเล่นกีฬา และกิจกรรมนันทนาการ เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

1.3 ด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) มีปัญหาการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย และรายข้อ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญด้านกีฬาและนันทนาการ

ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และการประเมินผลกิจกรรมโครงการกีฬาและนันทนาการ และอันดับสุดท้ายได้แก่ได้แก่ อุปนิสัย กิริยามารยาท เป็นที่ยอมรับของชุมชนในหมู่บ้านหรือตำบล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพผู้ดำเนินการ โดยรวมและด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบ โครงการมีความคิดเห็นว่า มีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมากกว่าความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ส่วนทางด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จน.) และการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นว่า มีปัญหามากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบ โครงการ

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนิน โครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก จำแนกตามขนาดชั้นอำเภอ พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอำเภอชั้น 4 และอำเภอชั้น 3 แตกต่างกับขนาดอำเภอชั้น 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอำเภอชั้น 4 และอำเภอชั้น 3 มีปัญหาการดำเนิน โครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก น้อยกว่าอำเภอชั้น 1

4. ผลการวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบ โครงการและผู้นำชุมชน พบว่า ได้เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานในแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงที่สุด ได้แก่ ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จน.) ให้ครบทุกตำบล และอยู่ในการกำกับดูแลของเทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล และรองลงมา ได้แก่ เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จน.) ควรไปพบปะกับผู้นำชุมชนและผู้ออกกำลังกายเป็นประจำและต่อเนื่อง

4.2 ด้านการปฏิบัติกิจกรรม พบว่า ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จน.) ควรสละเวลาในการฝึกสอนกีฬาและจัดกิจกรรมนันทนาการให้มากขึ้น และรองลงมา ได้แก่ ควรจัดสรรงบประมาณส่งตรงไปยังอำเภอ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ

4.3 ด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จน.) พบว่า ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จน.) ควรปรับปรุงตัวให้เข้ากับชุมชน บุคคลและองค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬา และรองลงมา ได้แก่ เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จน.) ควรปรับปรุงการแต่งกายให้เหมาะสมกับการเป็นผู้นำทางด้านกีฬาและนันทนาการ

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่ค้นพบตามความมุ่งหมายของการศึกษา และสมมติฐานของการวิจัย มีสาระที่น่าสนใจในการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษา พบว่าปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสัมพันธ์กับชุมชน การปฏิบัติกิจกรรมและการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) ซึ่งรับผิดชอบงานพัฒนากีฬาต่างก็พยายามปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ กล่าวคือ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การจัดตั้งองค์กร การจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ สื่อและสมาชิก การดำเนินการฝึกสอนและจัดกิจกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลการดำเนินงานให้ดีที่สุด เพื่อให้ได้รับการพิจารณาจ้างต่อให้ปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) ในปีต่อไป (กรมพลศึกษา, 2542, หน้า 66-67) จึงส่งผลให้ปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนด้านการปฏิบัติกิจกรรมและด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ วันชัย ปรีติวิชากานต์ (2545, หน้า 72) ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการพลศึกษาอาสาพัฒนากีฬา (อกพ.) กรมพลศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย อุดม อ่อนนวล (2543, หน้า 78) ได้ประเมินโครงการพลศึกษาอาสาพัฒนากีฬา ของจังหวัดพะเยา ประจำปี 2542 พบว่า ในด้านการดำเนินงานตามโครงการพลศึกษาอาสาพัฒนากีฬาประจำปี 2542 ของจังหวัดพะเยานั้น ผู้นำชุมชน ผู้ร่วมโครงการ ประชาชน โดยทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการและเจ้าหน้าที่โครงการพลศึกษาอาสาพัฒนากีฬา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการฝึกสอน และด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่โครงการพลศึกษาอาสาพัฒนากีฬา (อกพ.) พบว่าส่วนใหญ่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีผลทำให้เกิดปัญหาการดำเนินงานน้อยจากการศึกษาปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งการศึกษาอภิปรายผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ ในหมู่บ้านหรือตำบลของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จน.) การให้ความร่วมมือหาสื่อ หรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาและนันทนาการให้กับคณะกรรมการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในหมู่บ้านหรือตำบล และการทำให้ผู้นำชุมชนยอมรับและให้ความสนใจด้านการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการในหมู่บ้านหรือตำบล ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การประสานงานของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จน.) กับคณะบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จน.) ต้องสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อถือ สร้างบรรยากาศการทำงานให้เป็นมิตรเข้ากับชุมชนได้ โดยนำหลักการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนและมนุษยสัมพันธ์มาปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินการด้านการวางแผนการทำงาน การสำรวจตรวจสอบข้อมูลและประสานงานการจัดตั้งองค์กรกีฬาในชุมชน การจัดเตรียมสถานที่ทำงาน สถานที่ออกกำลังกายและเล่นกีฬา ตลอดจนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านการกีฬา ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อุดม อ่อนนวล, 2543, หน้า 61-78) จึงอาจทำให้ปัญหาความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย ปริติวิชกานต์ (2545, หน้า 72) ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงาน โครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬา (อกพ.) กรมพลศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัญหาความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับน้อย เนื่องจากในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่โครงการ (อกพ.) ต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้าน ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อแต่งตั้งกรรมการพัฒนาการกีฬาประจำหมู่บ้านและตำบล ซึ่งผู้นำชุมชนประกอบไปด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาตำบล นายกเทศมนตรีตำบล นายกสมาคม นายกสโมสร ประธานชมรม เจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล และหัวหน้าสถานศึกษา จึงรับทราบนโยบาย จุดมุ่งหมายของโครงการ กลวิธีการดำเนินงานและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการชักจูงให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือตำบลให้ความร่วมมือ

1.2 ในด้านการปฏิบัติกิจกรรมเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถด้านการประสานงานและช่วยจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาและนันทนาการ ในหมู่บ้านหรือตำบลของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จน.) การเป็นผู้นำในการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จน.) และความสามารถของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จน.) ช่วยส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการเล่นกีฬาของนักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน

ในหมู่บ้านหรือตำบล ส่วนปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) สามารถเป็นผู้นำให้นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน หันมาสนใจการเล่นกีฬา และกิจกรรมนันทนาการ เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไปในหมู่บ้านและชุมชน ต่างตระหนักถึงความสำคัญของการกีฬา และเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชน โดยกีฬามีความสำคัญต่อชีวิตของคนตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นปัจจัยให้คนมีคุณภาพดีขึ้นในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวมเพราะนอกจากจะพัฒนาและคงสภาพร่างกายแล้ว ยังผ่อนคลายความตึงเครียดและช่วยบริหารจัดการใจด้วย นอกจากนั้นการกีฬายังส่งเสริมให้บุคคลรู้จักเคารพกติกา มีความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละในการทำงานและสมัครสมานสามัคคี เป็นการส่งเสริมคุณธรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชาติ (อวย เกตุสิงห์ และคณะ, 2520, หน้า 12) จึงอาจทำให้ให้ปัญหาด้านการปฏิบัติกิจกรรม อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม อ่อนนวล (2543, หน้า 78) ได้ประเมินโครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬาของจังหวัดพะเยา ประจำปี 2542 พบว่าปัญหาในการดำเนินงาน โครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬาของจังหวัดพะเยา ประจำปี 2542 นั้น ผู้นำชุมชน ผู้ร่วมโครงการ ประชาชนโดยทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการและเจ้าหน้าที่โครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬา ของจังหวัดพะเยา ประจำปี 2542 โดยรวมทุกด้าน โดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการฝึกสอนและด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่โครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬา พบว่าส่วนใหญ่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1.3 ด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับน้อย 9 ข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญด้านกีฬาและนันทนาการ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และการประเมินผลกิจกรรมโครงการกีฬาและนันทนาการ ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ อุปนิสัย กิริยามารยาท เป็นที่ยอมรับของชุมชนในหมู่บ้านหรือตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องจากเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) ต้องพยายามรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี เพราะต้องได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกเดือน โดยนายอำเภอและผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด เป็นการควบคุมดูแลติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการและการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่ง

เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของเจ้าหน้าที่โครงการทั้งทางด้านบุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีภาพลักษณ์ที่ดี (อุดม อ่อนนวล, 2543, หน้า 78) จึงทำให้ปลัดอำเภอ ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้นำชุมชนให้ความเลื่อมใสศรัทธา ร่วมมือในการดำเนินงาน ส่งผลให้ ปัญหาการดำเนินงานด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) อยู่ใน ระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย ปริติวิชานต์ (2545, หน้า 74) ได้ศึกษาสภาพและ ปัญหาการดำเนินงาน โครงการอาสาพัฒนาการกีฬา (อกพ.) กรมพลศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่โครงการ อกพ. ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของเจ้าหน้าที่โครงการ ทั้งด้านบุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีภาพลักษณ์ที่ดีจึงทำให้ผู้นำ ชุมชน สมาชิกโครงการ และประชาชนให้ความไว้วางใจ เลื่อมใส ศรัทธา ให้ความร่วมมือใน การดำเนินงานโครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬา (อกพ.) ส่งผลทำให้ปัญหาในการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนใน ระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพผู้ดำเนินการ พบว่า โดยรวมมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการและผู้นำ ชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนใน ระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออกแตกต่างกัน อาจเนื่องจากปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการมี หน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) ให้ปฏิบัติงานตาม โครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอให้บรรลุวัตถุประสงค์ของทางราชการ ซึ่งการปฏิบัติงานด้วยความใกล้ชิดในฐานะผู้บังคับบัญชาโดยตรงของเจ้าหน้าที่กีฬาและ นันทนาการอำเภอ (จกน.) แตกต่างกับผู้นำชุมชน ที่มีส่วนร่วมดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและ นันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ในฐานะที่ได้รับการประสานงานจาก ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการและเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) จึงมีความเห็นใน ด้านปัญหาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ วิชัยรัตน์ (2548, หน้า 95) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา พบว่าผู้บริหาร และข้าราชการทั่วไปในวิทยาลัยพลศึกษามีความต้องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของ วิทยาลัยพลศึกษาในด้านกิจการนักศึกษาแตกต่างกัน วันชัย ปริติวิชานต์ (2545, หน้า 70) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงาน โครงการอาสาพัฒนาการกีฬา (อกพ.) กรมพลศึกษา จังหวัด ฉะเชิงเทรา พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาการดำเนินโครงการมากกว่าสมาชิกโครงการ ทั้งนี้เนื่องมาจากการดำเนินงานเจ้าหน้าที่โครงการ อกพ. ต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้าน ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อแต่งตั้งกรรมการพัฒนาการกีฬาประจำหมู่บ้าน

และตำบล ซึ่งผู้นำชุมชนประกอบไปด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาตำบล นายกเทศมนตรีตำบล นายกสมาคม นายกสโมสร ประธานชมรม เจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล และหัวหน้าสถานศึกษาจะรับทราบนโยบาย จุดมุ่งหมายของโครงการ กลวิธีการดำเนินงาน

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก จำแนกตามขนาดชั้นอำเภอ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอำเภอชั้น 4 และอำเภอชั้น 3 แตกต่างกับขนาดอำเภอชั้น 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอำเภอชั้น 4 และอำเภอชั้น 3 มีปัญหาการดำเนินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก น้อยกว่าอำเภอชั้น 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอำเภอชั้น 1 คือ อำเภอขนาดใหญ่ในเขตภาคตะวันออก เช่น อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอศรีราชา อำเภอเมืองนครนายก อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ฯลฯ มีประชากรจำนวนมาก มีความหลากหลายในด้านความคิด ความต้องการในเรื่องกีฬาและนันทนาการ ทำให้มีปัญหาในการจัดกิจกรรมทางกีฬากีฬาและนันทนาการให้แก่ประชาชน สูงกว่าอำเภอขนาดเล็กซึ่งได้แก่อำเภอชั้น 3 และชั้น 4 ซึ่งมีประชากรน้อยกว่า ทำให้ปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออกน้อยตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระแทนศิริ (2541) ทำการศึกษาถึงปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันกับผู้บริหารที่อยู่โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 โดยลำดับ

ส่วนปัญหาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการปฏิบัติกิจกรรม และด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) จำแนกตามขนาดชั้นอำเภอมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน่วยงานต่าง ๆ มีนโยบายสนับสนุนให้ประชาชนทุกระดับได้รับโอกาสในการรับบริการด้านพลศึกษา โดยทั่วถึงในทุกพื้นที่ และมีการจัดกิจกรรมกระตุ้นประชาชนเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้การพลศึกษาเป็นสื่ออย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ วิษย์รัตน์ (2548, หน้า 95) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา พบว่าผู้บริหารและข้าราชการทั่วไปในวิทยาลัยพลศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของวิทยาลัย มีปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญสถิติ พวงทิพย์ แก้วแสนสุข (2545, หน้า 67) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ทั้งในเขตเทศบาลและเทศบาลตำบลมีปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการและผู้นำชุมชน ดังนี้

4.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการและผู้นำชุมชนผู้ดำเนินงานโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ได้เสนอแนะให้เพิ่มเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) ให้ครบทุกตำบล และอยู่ในการกำกับดูแลของเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) ควรไปพบปะกับผู้นำชุมชนและผู้ออกกำลังกายเป็นประจำและต่อเนื่อง ทั้งนี้การเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) และให้ไปพบปะผู้นำชุมชนอย่างต่อเนื่อง อาจทำให้การพัฒนา กีฬาและนันทนาการในระดับตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง เนื่องจากมีบุคลากร แผนงานโครงการและงบประมาณไว้รองรับ สอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2525, อ้างอิงจาก พิชัย กาญจนปริษา, 2528, หน้า 22) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมพลศึกษาและการกีฬาเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยในชนบท พบว่า การดำเนินการของโปรแกรมควรจะต้องประกอบด้วย การให้มีสถานที่และอุปกรณ์พลศึกษาสำหรับหมู่บ้าน จัดให้มีการสอนพลศึกษาและกีฬาแก่เยาวชน โดยคุณสมบัติของผู้นำโปรแกรมพลศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีนิสัยร่าเริง อุดมทุน ใจเย็น รักเยาวชน เข้ากับคนในหมู่บ้านได้

4.2 ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบโครงการและผู้นำชุมชนผู้ดำเนินงานโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ได้เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) ควรสละเวลาในการฝึกสอนกีฬาและจัดกิจกรรมนันทนาการให้มากขึ้น และควรจัดสรรงบประมาณส่งตรงไปยังอำเภอ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ โครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณคือปัจจัยหลักที่จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ซึ่งเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) ต้องมีงบประมาณในการไปปฏิบัติงานตามโครงการและแผนงานที่วางไว้ ซึ่งหากได้อุทิศเวลาให้การฝึกสอนหรือฝึกซ้อมก็จะสามารถพัฒนากีฬาและนันทนาการในระดับอำเภอได้ประสบความสำเร็จตามที่วางไว้ สอดคล้องกับ กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา (2530 อ้างอิงจาก พิชัย กาญจนปริษา, 2528, หน้า 24) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การส่งเสริม กีฬาและสุขภาพสำหรับชาวบ้าน พบว่า ชาวบ้านมีความต้องการอุปกรณ์กีฬาและสถานที่เล่นกีฬา

สำหรับคนในหมู่บ้านและต้องการผู้เชี่ยวชาญในกีฬาแต่ละประเภท หรือครูมาเป็นผู้สอน หรือผู้นำในการเล่นกีฬา

4.3 ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) ปลัดอำเภอ ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้นำชุมชนผู้ดำเนินงาน โครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชน ในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ได้เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) ปรับปรุงตัวให้เข้ากับชุมชน บุคคลและองค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬา และเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) ควรปรับปรุงการแต่งกายให้เหมาะสมกับการเป็นผู้นำทางด้านกีฬาและนันทนาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนต้องการรู้จักและใช้บริการจากเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) จึงต้องการให้ปรับปรุงการแต่งกายให้เป็นที่รู้จักและควรปรับปรุงตัวให้เข้ากับชุมชน บุคคล และองค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬา สอดคล้องกับ อุดม อ่อนนวล (2543, หน้า 78) ได้ประเมินโครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬา ของจังหวัดพะเยา ประจำปี 2542 พบว่า การแต่งกายของเจ้าหน้าที่โครงการพลศึกษาอาสาพัฒนาการกีฬาขณะปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นรูปแบบเดียวกัน ทำให้บุคคลในชุมชนสับสนคิดว่าตนเป็นบุคคลต่างกลุ่มกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาและนันทนาการในหมู่บ้านหรือตำบลของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) เป็นปัญหาอันดับหนึ่ง ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ โดยคัดเลือกจากคนในหมู่บ้านหรือในตำบลมาเป็นคณะกรรมการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว พร้อมทั้งให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์งาน โครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนให้ประชาชนได้เข้าใจ และการให้ความร่วมมือหาสื่อ หรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาและนันทนาการให้กับคณะกรรมการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในหมู่บ้านหรือตำบล เป็นปัญหาอันดับสอง ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดจัดเอกสารทางวิชาการ สื่อการสอนส่งให้อำเภอ เพื่อใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ และควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ (จกน.) เป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนทักษะและรับเอาวิทยาการใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และนำเอกสารคู่มือจากการฝึกอบรมนำมาเผยแพร่ให้ความรู้ต่อไป

2. ด้านการปฏิบัติกิจกรรม พบว่าความสามารถด้านการประสานงานและช่วยจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาและนันทนาการในหมู่บ้านและตำบลของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ

(จกน.) เป็นปัญหาอันดับหนึ่ง ดังนั้น ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด ควรจัดอบรม ในด้านประชาสัมพันธ์กับชุมชนแก่เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) พร้อมทั้งให้การ สนับสนุนประชาสัมพันธ์งานโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนให้อำเภอ ซึ่งเป็น หน่วยงานฝ่ายการบริการ โครงการและบังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) และการเป็นผู้นำในการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของเจ้าหน้าที่กีฬาและ นันทนาการอำเภอ (จกน.) เป็นปัญหาอันดับสอง ซึ่งการเป็นผู้นำในการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพให้ได้ผล ต้องทำในช่วงเย็นนอกเวลาราชการ เนื่องจากประชาชนว่างเว้นจากการทำงาน ดังนั้น อำเภอ ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด และหน่วยงานต้นสังกัด จึงควรได้ จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมไปยังสำหรับใช้ดำเนินการณรงค์และเข้าไปเป็นผู้นำในการให้ ประชาชนมาออกกำลังกายในช่วงเย็น หรือขอความร่วมมือไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำ ชุมชน เพื่อจัดสรรงบประมาณ หรือจัด โครงการเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย โดยใช้เจ้าหน้าที่กีฬา และนันทนาการอำเภอเป็นวิทยากรผู้นำการออกกำลังกาย

3. ด้านการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ (จกน.) พบว่าด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านกีฬาและนันทนาการ เป็นปัญหาอันดับหนึ่ง ดังนั้นศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด ต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ อำเภอ (จกน.) ควรจัดให้มีการฝึกอบรมทั้งภาควิชาการ และภาคปฏิบัติการแก่เจ้าหน้าที่กีฬาและ นันทนาการอำเภอ (จกน.) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในด้านกีฬาและนันทนาการ เป็นประจำ และต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในด้านการกีฬา และนันทนาการให้เหมาะสมตามสภาพของแต่ละท้องถิ่นด้วย และความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมายเป็นปัญหาอันดับสอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรประเมินโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชนในระดับอำเภอ เขตพื้นที่ ภาคตะวันออก
2. ควรศึกษาปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนากีฬาและนันทนาการมวลชน ในระดับอำเภอเขตพื้นที่ภาคตะวันออก โดยจำแนกตามจังหวัด เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับว่าแต่ละ จังหวัด มีปัญหาในการดำเนินโครงการฯ มากหรือน้อย